

Η αξιολόγηση ως μηχανισμός ανατροφοδότησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Δρ Ειρήνη Ροδοσθένους, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Αξιολόγηση του μαθητή

- Βασικός στόχος της αξιολόγησης του μαθητή είναι η ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ο εντοπισμός των ελλείψεων σε μαθησιακό και ατομικό επίπεδο, με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της προσφερόμενης εκπαίδευσης και τελικά την πρόοδο όλων των μαθητών.

Επιπρόσθετα, επιδιώκεται:

1. Η διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης,
2. Ο σχεδιασμός των επόμενων σταδίων της μάθησης,
3. Η διερεύνηση και αποτύπωση της ατομικής και συλλογικής πορείας των μαθητών, καθώς και των ικανοτήτων, των ενδιαφερόντων και των ιδιαιτεροτήτων τους σε όλα τα επίπεδα και τα στάδια της γνώσης.

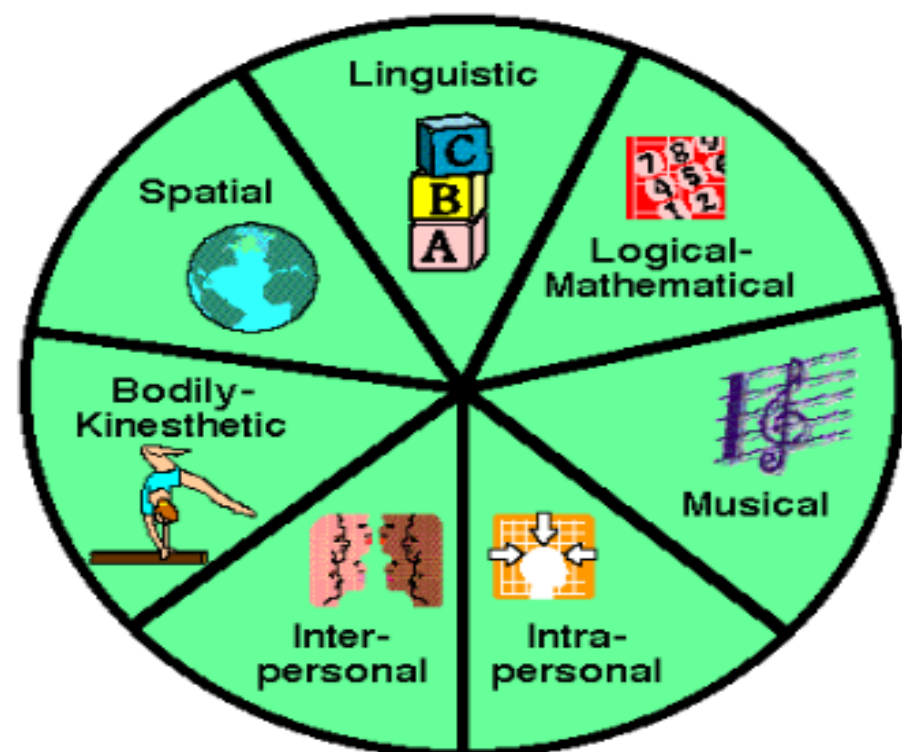
4. Η απόκτηση υπευθυνότητας από τους μαθητές μέσα από διαδικασίες συλλογικής εργασίας και αυτοαξιολόγησης.
5. Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης των μαθητών και συνολικά η συγκρότηση της προσωπικότητάς τους.
(Κωνσταντίνου Χ., 2002)

Η αξιολόγηση του μαθητή ως μια διαρκής και σκόπιμη διαδικασία, που ενσωματώνεται στη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης και βασίζεται κύρια στην εκτίμηση της ατομικής επίδοσης του μαθητή.

Μία σημαντική επισήμανση: λαμβάνω υπόψη το μαθησιακό προφίλ των μαθητών μου

multiple intelligence

www.educationalvoyage.com/multiintell.html

Πολλαπλή νοημοσύνη

- ☺ Λεκτική / γλωσσική
  - ☺ Λογική / μαθηματική
  - ☺ Μουσική / ρυθμική
  - ☺ Χώρου / παραστατική
  - ☺ Σωματική / ψυχοκινητική
  - ☺ Διαπροσωπική
  - ☺ Ενδοπροσωπική
  - ☺ Φυσιοκρατική
- (Gardner, 1999)

Εξατομικευμένη αξιολόγηση

- Δεδομένης της ανομοιογένειας της ανάπτυξης και της ιδιαίτερης ατομικότητας του κάθε παιδιού σε διάφορους τομείς σε μια τάξη αλλόγλωσσων μαθητών, απαραίτητη είναι η εξατομικευμένη αξιολόγηση του αναπτυξιακού προφίλ και η εκτίμηση των δεξιοτήτων και των δυσκολιών προκειμένου να προταθεί η καταλληλότερη εκπαιδευτική αντιμετώπιση.

Πώς επιτυγχάνεται;

Αξιολόγηση διδασκαλίας

- ✓ Καταβάλλω προσπάθεια, ώστε να αξιολογώ και τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες:
  - ❖ α) κατανόηση προφορικού λόγου,
  - ❖ β) κατανόηση γραπτού λόγου
  - ❖ γ) παραγωγή γραπτού λόγου και
  - ❖ δ) παραγωγή προφορικού λόγου.

- ✓ Επεξεργάζομαι και αξιολογώ τον λόγο (προφορικό / γραπτό) των μαθητών μου, με βάση τα κριτήρια της καταλληλότητας και της αποδεκτότητας του λόγου ως προς την επικοινωνιακή περίσταση (π.χ. πώς θα ταίριαζε καλύτερα;)

- ✓ Ομαδοποιώ τα λάθη των μαθητών και παρέχω θεραπευτική εργασία. Παρέχω τη δυνατότητα στους μαθητές μου για αυτοδιόρθωση /ετεροδιόρθωση του λόγου τους.
- ✓ Αξιοποιώ τα αποτελέσματα της αξιολόγησης για στήριξη των μαθητών και βελτίωση της διδασκαλίας μου.

Αλληλεπίδραση γλώσσας και μάθησης. Η έννοια της κατανόησης

- Πώς όμως θα μπορούσαμε να αξιολογήσουμε τη διαδικασία και το αποτέλεσμα της προσπάθειας του μαθητή;
- Ποιο εργαλείο ή ποια εργαλεία θα μπορούσε/σαν να έχει/ουν στα χέρια του ο εκπαιδευτικός, ώστε να προχωρήσει στην αυτοαξιολόγηση της διδασκαλίας του και στην ενδυνάμωση του μαθητή του;

Ποικίλες μορφές αξιολόγησης:

- ✓ Τεστ προόδου, τελικές εξετάσεις,
- ✓ Διαμορφωτική αξιολόγηση
- ✓ Αυτοαξιολόγηση (Portfolio)
- ✓ Αξιολόγηση μέσα στην ομάδα
- ✓ Αξιολόγηση προϊόντων ομαδικών εργασιών.
- ✓ Projects και τρόποι που προάγουν τη διαθεματική προσέγγιση,
- ✓ Χρήση των πολυμέσων / νέων τεχνολογιών,
- ✓ Θεματικές που προάγουν την επικοινωνία μέσω της ξένης γλώσσας,
- ✓ Δίκτυα επικοινωνιών με μαθητές άλλων χωρών,
- ✓ Δράσεις με στόχο την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαιδευτικής μας πολιτικής και προώθησης της πολυπολιτισμικότητας.

Εναλλακτική μορφή αξιολόγησης: το portfolio ή ο Ατομικός Φάκελος Μαθητή

- Απεικονίζει τον τρόπο με τον οποίο **εξελίσσεται σταδιακά η μαθησιακή πορεία του μαθητή** (ενώ τα test ή τα διαγωνίσματα αξιολογούν το μαθητή συγκεκριμένη μέρα και χρονική στιγμή).
- Περιλαμβάνει εργασίες του μαθητή, που τις **επιλέγει ο ίδιος με βάση ένα μαθησιακό στόχο** και κάποια κριτήρια που ορίζονται με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού (επιπεδοποίηση των μαθητών).
- Παρουσιάζει την **εξελικτική πορεία** του προγραμματισμού, της διαλεκτικής σχέσης του μαθητή με το γνωστικό αντικείμενο, του στοχασμού, της αυτοκριτικής, της αυτορρύθμισης και του συνεργατικού πλαισίου (συμμαθητές, εκπαιδευτικοί).
- Είναι ένα **εργαλείο αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης**.

Ποια είναι τα συστατικά του στοιχείου;

- **Ο στόχος για τον οποίο χρησιμοποιείται** είναι να καταγραφεί ο τρόπος σκέψης και εργασίας του μαθητή.
- **Δικαίωμα πρόσβασης στον Φάκελο, για να εκφέρουν κρίση**, μπορούν να έχουν οι εκπαιδευτικοί, ο/η Υπεύθυνος/η Β. Δ., ο/η Δ/ντής/-ντρια, οι συμμαθητές/τριες, οι γονείς.
- **Τα κριτήρια και η κλίμακα αξιολόγησης** συντάσσονται σε συνεργασία με τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό σε μορφή κλίμακας με διαβαθμίσεις (Rubric).

Για παράδειγμα, στην παραγωγή γραπτού λόγου ξεκάθαρα διατυπωμένες διαβαθμίσεις κριτηρίων μπορεί να είναι:

- η ανάπτυξη του θέματος,
- η χρήση παραγράφων,
- η κατάκτηση της κειμενικής δομής,
- η σωστή χρήση λεξιλογίου, η ορθή γραφή, η διαχείριση του χρόνου, κ.ά..

ΕΝΑ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

- Η κλίμακα διαβάθμισης των κριτηρίων αξιολόγησης δημιουργείται ανάλογα με τις απαιτήσεις του έργου και τη μαθητική διαφοροποίηση στη σχολική τάξη.
- *κατανοεί και ανταποκρίνεται στην εργασία με απόλυτη άνεση*
- *κατανοεί και εντοπίζει με άνεση, στοιχεία της εργασίας, αλλά δεν ανταποκρίνεται με απόλυτη επιτυχία στις απαιτήσεις της*
- *κατανοεί μερικώς, αλλά αδυνατεί να ανταποκριθεί στην εργασία*
- *λείπει η κατανόηση και αδυνατεί πλήρως να ανταποκριθεί στην εργασία*

Πώς δημιουργείται το portfolio;

- **1ο στάδιο, «Ο προγραμματισμός»:** Ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές συναποφασίζουν για το περιεχόμενο του portfolio, για το είδος των εργασιών που θα περιέχονται, και για τον τρόπο που θα αποθηκεύονται οι εργασίες. (Έντυπο 1)
- **2ο στάδιο, «Η συλλογή κι επιλογή στοιχείων»:** Ο μαθητής συλλέγει, επιλέγει και οργανώνει εκείνα τα στοιχεία για τα οποία έχουν οριστεί με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού σαφή κριτήρια αξιολόγησης που αντιστοιχούν στην κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων.
- **3ο στάδιο, «Ο στοχασμός»:** Ο μαθητής σκέφτεται και μιλά για τις επιλογές του, για τον τρόπο που οργάνωσε το φάκελό του, για την προσπάθειά του, για τον τρόπο που παρουσιάζει τα στοιχεία του φακέλου του. (Έντυπο 2)

Πώς αξιολογείται το portfolio; Κριτήρια.

- Διαμορφωτικά και τελικά
- **Αυτοαξιολόγηση** της εργασίας από τον μαθητή, αλλά και **αξιολόγηση** από τους συμμαθητές/τριες και τους γονείς του
- Αξιολόγηση με περιγραφικό τρόπο και με διαβαθμισμένη κλίμακα
- Όχι αξιολόγηση με βαθμούς ή γράμματα.

Ποια είναι η χρησιμότητα του portfolio;

- Ευθύνη για τη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη του κάθε μαθητή
- Εστίαση στις προσωπικές κλίσεις και αδυναμίες κάθε μαθητή και έμφαση στους κοινωνικοπολιτισμικούς τρόπους μάθησης.
- Διεύρυνση του ρεπερτορίου των διδακτικών προσεγγίσεων, ώστε να συμβάλλουν στην ποιοτική και αποτελεσματική εκπαίδευση των αλλόγλωσσων μαθητών
- Συμμετοχή του μαθητή στην αυτο-βελτίωσή του, μέσω της αυτο-αξιολόγησης.
- Κουλτούρα συνεργασίας σχολείου και γονέων.

Απαιτείται:

- Πολύ καλή οργάνωση εκ μέρους του εκπαιδευτικού
- Επινόηση ευρηματικών τρόπων εκ μέρους του εκπαιδευτικού, προκειμένου να κινητοποιεί το ενδιαφέρον των μαθητών και να ξεφεύγει από τον κίνδυνο να καταλήξει η τήρηση του portfolio μια τυπική διαδικασία.
- Προσπάθεια, ώστε αυτή η συνάντηση μαθητή και εκπαιδευτικού να μην χάσει σταδιακά ούτε το περιεχόμενο, αλλά ούτε το περίγραμμά της.

Προσπαθώ να θυμάμαι...

«Μην αναγκάζετε
τετράγωνα παιδιά
να περάσουν
μέσα από
στρογγυλές
τρύπες»

[ΕΝΤΥΠΟ 1]

ΦΑΚΕΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΤΗ

Ονομάζομαι:

.....

Πρώτη μέρα του φακέλου
μου:.....

Ενημερώνω το φάκελο κάθε .....μέρες.

Ο φάκελός μου έχει.....μέρη.

Στο πρώτο μέρος.....

Στο δεύτερο μέρος.....

Στο τρίτο μέρος.....

Στο τέταρτο μέρος.....

Μου αρέσει στο φάκελό μου.....

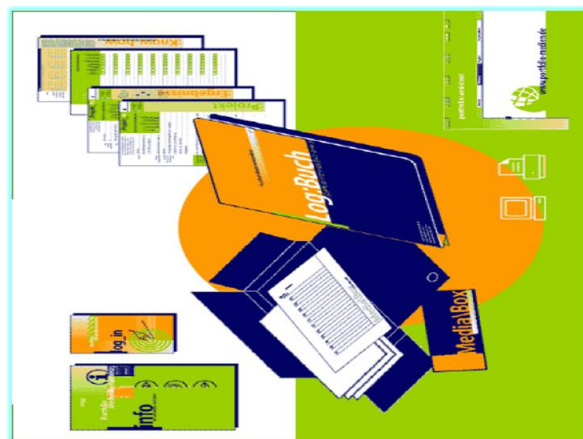
.....

Δεν μου αρέσει στο φάκελό μου

.....

.....

Ζωγραφίζω, ή γράφω κάτι που θέλω να το μοιραστώ μαζί σας:

ΑΞΙΟΛΟΓΩ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΥ

Θέμα:.....

Όνομα:.....

Ημερομηνία:.....

Κυκλώνω ένα από τους τρεις χαρακτηρισμούς, για να δείξω πώς τα πήγα στην εργασία μου:

Τα κατάφερα υπέροχα!

Καλά τα πήγα.

Πρέπει να προσπαθήσω ξανά.

Γράφω στόχους

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ